

Література

1. Бондаренко Н. В., Косянчук С. В. Національно-патріотичне виховання у контексті сучасних викликів: методичні рекомендації. Київ: Фенікс, 2022. 64 с.
2. Обласна цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання у Рівненській області на 2021–2025 роки. URL: <https://www.rv.gov.ua/npas/pro-oblasnu-cilovu-socialnu-programu-nacionalno-patriotichnogo-vihovannya-u-rivnenskiy-oblasti-na-2021-2025-roki-365-2021>
3. Офіційна сторінка Обарівського ліцею на Facebook. URL: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100057288556698>
4. Старжець В. І. Виховний потенціал молодіжної політики ОУН в умовах сучасної інформаційної війни. *Zaporizhzhia Historical Review*. 2022. Вип. 6(58). С. 280–286.

Ivanova Roksolana Yuriyivna,

Ph.D. in Law, Associate Professor,

Professor of the Department of International and European Law,

Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law,

Khmelnytskyi, Ukraine

METHODOLOGY OF DEVELOPING FISCAL LITERACY IN CIVIC EDUCATION: LEGAL ASPECTS AND THE ROLE OF INTERNATIONAL TAX ORGANIZATIONS

In the modern era of globalization, technological advancement, and democracy, civic education must go beyond traditional functions of shaping national identity and democratic culture. Civic education must rise to the challenge of forming fiscal literacy, which is essential in transitional economies like Ukraine that are still developing trust in their public institutions and tax systems.

Fiscal literacy refers to aspects of knowledge, skills, and values that enable individuals to comprehend the functioning of the public finance system, the legal framework of taxation, and the role of budgetary processes in democracy and sustainable development. It is a sub-category of civic competence and legal awareness that should be promoted in secondary education programs, especially in civic and law education as well as social studies.

This article examines the methodological approaches for embedding fiscal and legal literacy in the Ukrainian school curriculum, paying special attention to pedagogy in taxation and state budgeting and public finance administration. The methodology is based on interdisciplinary and participative methods such as:

- Real world case study portrayals of budget or fiscal controversies;
- Debate style role plays of parliamentary action on tax- or municipal budgetary discussion within the context of tax law;
- Project, e.g., a “student city budget”;
- Open data, including national and local budget portal analysis;
- International models of fiscal governance comparative study.

It is equally significant to connect this disciplinary content with international legal instruments and the work of international tax institutions that influence worldwide and regional tax compliance practices. Institutions such as the OECD, the IMF, and the Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes set and regulate institutional standards for the prosecution and supervision of tax evasion and gubernatorial fiscal malpractice.

With tools such as the BEPS Action Plan (Base Erosion and Profit Shifting), Common Reporting Standard (CRS), and Multilateral Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters, these organizations seek to accomplish tax justice and fiscal transparency. Ukraine has had to adopt these international policies and tax frameworks and integrate them within the country’s financial reporting systems as part of EU integration commitments and due to the influence of international donor policies.

Therefore, learners need to appreciate these institutions and principles as real phenomena, not just as distant concepts, because they

participate in the provision of public services, social justice as well as in legal order, and the fight against corruption at both the global and national levels.

Additionally, and in regard to the above, it permits the implementation of Target 16.6 of the UN Sustainable Development Goals (SDGs), which attempts to build institutions at all levels that are effective, accountable, and transparent. Educating responsibility among future generations contributes to this aim directly.

The objective of the didactic task goes beyond imparting knowledge; it requires forming an attitude that values taxes as a civic responsibility, surrounded by a culture of accountability and the nexus between tax payments and public service quality. For this reason, the legal aspect is most important; students have to comprehend not only what taxes are, but also how tax law functions, what legal protections exist to prevent abuse of budgetary resources, and how taxpayers can participate in expenditure framework decision making.

This brings us to the final point where teaching citizenship responsibility is connected with building fiscal understanding. The methodology for this approach must be fully systematic, the legal base should be coherent, and international comparison should be permitted. The engagement of foreign tax institutions provides strong framing for the pedagogical aspect of this problem with the aim of enabling Ukraine's education system to satisfy domestic needs and international demands.

References

1. OECD. *Principles of Civic Education for Fiscal Responsibility*. Paris: OECD Publishing, 2021.
2. IMF. *Fiscal Transparency Handbook*. Washington: International Monetary Fund, 2018.
3. Козак В. Публічні фінанси та податкове право: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 356 с.
4. Грушевська І. М. Формування податкової культури в учнів старшої школи. *Педагогічний дискурс*, 2021. № 31. С. 105–110.

5. United Nations. *Sustainable Development Goal 16: Peace, Justice and Strong Institutions*. URL: <https://sdgs.un.org/goals/goal16>

6. Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes. *Peer Review Reports*. OECD, 2023.

Левдер Андрій Іванович,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри історії, теорії держави і права та філософії, ПВНЗ

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка

Степана Дем'янука», м. Рівне

ІСТОРІОГРАФІЯ НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ

І. П. КРИП'ЯКЕВИЧА

В дослідженні життєвого шляху та творчої діяльності українського історика І. П. Крип'якевича помітною сферою залишалася його науково-педагогічна діяльність. Це різновид праці, що поєднує одночасно наукову діяльність як дослідницьку і педагогічну (викладацьку, методичну, організаційну) у вищих навчальних закладах та закладах післядипломної освіти [5]. Стосовно І. П. Крип'якевича науково-педагогічна діяльність досліджується дещо ширше, оскільки одночасно включає наукову, педагогічну (викладацьку, методичну, організаційну) та популяризаторську.

Творча спадщина І. П. Крип'якевича стала об'єктом історіографічних досліджень ще за його життя. Більшість істориків ХХ і ХХІ ст. увесь історіографічний матеріал прагнули подати, дотримуючись певної періодизації, в основу якої лягли як етапи творчого шляху Івана Петровича, так і роки після його смерті. В історіографії І. П. Крип'якевича сучасні вчені Я. Р. Дашкевич, Я. Д. Ісаєвич, Н. П. Клименко, О. Й. Прицак, здебільшого виокремлювали три періоди: 1) дорадянський (1908 – 1939 рр.), на який припадає розквіт наукової та педагогічної діяльності І. П. Крип'якевича; 2)